

הנדון : מפרט אחיד בתחום איכות הסביבה

להלן רקע והנחיות איכות הסביבה בתחומים: מפגעי רעש, מטרדי ריח ועשן, זיהום קרקע, חומרים מסוכנים, שפכי תעשייה, פסולת, מזיקים ואסבסט. מטרת ההנחיות היא להבטיח שמירה על משאבי הטבע ואיכות הסביבה. ההנחיות מתבססות על חוקים, תקנות, צווים וחוקי עזר מקומיים, אשר גוברים על ההנחיות במקרה של סתירה. ההנחיות להלן אינן מיועדות לעסקים שמופיעים בטור (ג1) בצו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי).

מפגעי רעש

הרעש הוא קול לא רצוי והפרעה סביבתית. רגישות האוכלוסייה למפגעי רעש גדלה והולכת, וכך גם הדרישה לנקיטת אמצעים להפחתתם. לרעש מגוון רחב של השפעות על הגוף והנפש של האדם. הרעש מעיק על העצבים, מגביר את צריכת האנרגיה של הגוף, מעייף ופוגע בכושר הריכוז.

הנחיות:

1. בעל העסק יפעיל את העסק באופן שלא יגרם רעש בלתי סביר כהגדרתו בתקנות למניעת מפגעים (רעש בלתי סביר), התש"ן - 1990.
2. בעל העסק יפעיל את העסק באופן שלא יגרם מטרד רעש כאמור בתקנות למניעת מפגעים (מניעת רעש), התשנ"ג - 1992.
3. בעל אולם / גן שמחות יעמוד בתקנות רישוי עסקים (התקן מד-רעש באולם שמחות ובגן אירועים), התשס"ו-2006.
4. עסקים המשמיעים מוסיקה, כגון: ברים, מועדונים, אולמי / גני שמחות, יידרשו בנוסף לעמידה בתקנות המופיעות בסעיפים 1-3 להגיש תסקיר אקוסטי מאת אקוסטיקאי מוסמך, שיאשר שהמקום אינו מהווה מטרד רעש לסביבה.
5. עסקים באזורי מגורים המפעילים מזגנים, מנועי קירור, מערכות אלקטרו-מכניות, מערכות לטיפול באוויר או כל מתקן רועש אחר, יידרשו בנוסף לעמידה בתקנות המופיעות בסעיפים 1 ו-2, למגן את המיתקנים מרעש ולהציג אישור מאקוסטיקאי מוסמך על כך.
6. עסקי מזון בעלי מערכת לטיפול בריחות - ראו הנחיות בפרק מטרדי ריח ועשן.
7. ע"פ דרישת היחידה האזורית לאיכה"ס "שורק", יתקין בעל העסק מיגון אקוסטי.

קישורים:

- א. [תקנות למניעת מפגעים \(רעש בלתי סביר\), התש"ן - 1990.](#)
- ב. [תקנות למניעת מפגעים \(מניעת רעש\), התשנ"ג - 1992.](#)
- ג. [תקנות רישוי עסקים \(התקן מד-רעש באולם שמחות ובגן אירועים\), התשס"ו-2006.](#)
- ד. [הנחיות לדוח אקוסטי לעסק משמיע מוסיקה.](#)
- ה. [הנחיות והמלצות לפתרונות אקוסטיים למערכות מכאניות.](#)

מטרדי ריח ועשן

ריח הוא תכונה אורגנולפטית (בעל השפעה על המראה, הטעם והריח) הניתנת לתחושה באמצעות מערכת חוש הריח בזמן ההרחת של חומרים נדיפים מסוימים. מטרד ריח חזק או בלתי סביר נקבע בין השאר לפי כמות התלונות וצוות מריחים שעברו הכשרה.

הנחיות:

1. עסק של בית אוכל הפולט ריחות ו/או עשן, יידרש להתקין מערכת לטיפול באוויר, לפי המפורט בטבלה המופיעה בקישור.
2. דלתות וחלונות המטבח בעסק יהיו סגורים דרך קבע בזמן העבודה והבישול.

קישורים:

- א. [חוק למניעת מפגעים, התשכ"א - 1961.](#)
- ב. [מתקני טיפול הנדרשים למניעת עשן וריחות ממסעדות / בתי אוכל ובמפעלים לעישון בשר / דגים + תיאור סכמתי של מערכת לטיפול בזיהום אוויר ורעש במסעדות / בתי אוכל.](#)

זיהום קרקע

קרקע מזוהמת הינה קרקע שמצוי בה חומר מזהם, הגורם לכך שהקרקע תהווה סיכון לבריאות הציבור או לסביבה. זיהום קרקע הינו שחרור של חומר מזהם לקרקע, הגורם לכך שהקרקע תהיה קרקע מזוהמת, ואם הייתה הקרקע מזוהמת טרם השחרור כאמור, יראו כל שחרור נוסף של חומר מזהם לקרקע כזיהום קרקע.

הנחיות:

1. בעל העסק לא יגרום לזיהום קרקע, וימנע מכל פעולה המזוהמת קרקע או עלולה לגרום לזיהום קרקע, במישרין או בעקיפין, מייד או בחלוף זמן.
2. בעל העסק לא יסלק לקרקע חומר מוצק, נוזל או גז או קרקע מזוהמת אלא בהתאם להוראות כל דין ובאישור נותן האישור.
3. במידה וקיים חשש/ חשד להמצאות זיהום קרקע במגרש בו מתוכנן העסק, יידרש העסק לערוך סקר קרקע, לפני תחילת הפעילות/ הבנייה.
4. עסק בעל היתר רעלים, יתכן ויידרש לפני סגירה או העתקת המפעל, לערוך סקר קרקע. עפ"י המלצות הסקר יבוצע טיהור וניקוי השטח כולל מבנים קבועים וציוד.
5. אחסון סולר/שמן/ חומר מזהם קרקע יהיה בתוך מיכל (כלי קיבול). המיכל יוצב במאצרה העמידה לחומר המאוחסן במיכל. המאצרה תעמוד בתנאים:

א. קיבולת המאצרה תהיה לפחות 110% מנפח המכל המאוחסן בה.

ב. במידה ולמאצרה פתח ניקוז הפתח יהיה סגור למעט לשם ריקון יזום של מי נגר נקיים.

ג. המאצרה תשמר נקייה בכל עת.

קישור:

- א. [הנחיות המשרד להגנה"ס לתכנון וביצוע של סקרי קרקע ושיקום קרקע מזוהמת.](#)

חומרים מסוכנים

על פי חוק חומרים מסוכנים, התשנ"ג - 1993, לא יעסוק אדם ברעלים אלא אם כן יש בידו היתר רעלים מאת הממונה על ידי השר להגנת הסביבה. היתר הרעלים ניתן לאחר בדיקת אנשי המקצוע, כולל ביקור במפעל, בחינת הסיכונים וההערכות למניעתם, וכן קביעת דרישות ותנאים לטיפול בהם, בשגרה ובחירום. רעל הוא כל חומר מן החומרים המפורטים בתוספת השניה לחוק, בין בצורתו הפשוטה ובין מעורב או ממוזג בחומרים אחרים.

תוקף היתר רעלים נקבע בהתאם לתקנות החומרים המסוכנים (אמות מידה לקביעת תוקף היתרים), התשס"ג - 2003. על פי התקנות, מסווגים העוסקים בחומרים מסוכנים לפי רמת הסיכון (לטווח המייד או לטווח הבינוני והארוך) הנשקפת מהם סכנה לאדם ולסביבה.

תוקף ההיתר:

דרגה A- שנה אחת.

דרגה B- שנתיים.

דרגה C- שלוש שנים.

הנחיות:

לשם קבלת היתר רעלים, בעל העסק יפנה למשרד להגנת הסביבה, מחוז ירושלים, בטלפון: 02-5654444, פקס: 02-5654455.

קישורים:

- א. [חוק חומרים מסוכנים, התשנ"ג - 1993.](#)
- ב. [תקנות החמרים המסוכנים \(סיווג ופטור\), התשנ"ו - 1996.](#)
- ג. [טופס בקשה להיתר רעלים.](#)

שפכי תעשייה

רוב מוחלט של שפכי התעשייה והשפכים הביתיים-סניטאריים הנוצרים בישראל מושבים להשקיה חקלאית. לשם כך, נקבעים סטנדרטים המגבילים את איכות השפכים המוזרמים למכוני טיהור השפכים העירוניים (מט"שים).

הנחיות:

1. על כל בעל עסק לעמוד בכללי תאגידי מים וביוב ובתקנות המופיעות בקישורים להלן.
2. חל איסור על הזרמת תשטיפים/ שפכים/ נוזלים אל מחוץ לשטח העסק.
3. במקומות בהם קיימת תשתית ביוב ציבורית - חובה על העסק להתחבר אל מערכת הביוב הציבורית ולהזרים אליה את כל השפכים והתשטיפים הנוצרים בעסק. במקום בו לא קיימת מערכת ביוב ציבורית - על בעל העסק להתקין מיכל אגירה אטום ועמיד בפני החומרים המוזרמים אליו. כל השפכים/ התשטיפים הנוצרים בעסק ייאגרו במיכל זה. המיכל יפונה בתדירות אשר תמנע זליגת שפכים, וכן תמנע מטרדי ריח. המיכל יצויד במערכת אלקטרונית למניעת זליגה הכוללת מצוף והתראה ישירה לבעל העסק.
4. במקרה של פינוי שפכים על ידי מוביל שפכים, ישמור בעל העסק בעסק קבלות על פינוי וקליטת השפכים במתקן טיפול בשפכים, לתקופה של שלוש שנים לפחות.

קישורים:

- א. [תקנות המים \(מניעת זיהום מים\) \(איסור הזרמת תמלחת למקורות מים\), התשנ"ח - 1998.](#)
- ב. [תקנות המים \(מניעת זיהום מים\) \(מתכות ומזהמים אחרים\), התשס"א - 2000.](#)
- ג. [תקנות רישוי עסקים \(ריכוזי מלחים בשפכים תעשייתיים\), התשס"ג - 2003.](#)
- ד. [תקנות המים \(מניעת זיהום מים\) \(ערכי הגבה של שפכי תעשייה\), התשס"ד - 2003.](#)
- ה. [כללי תאגידי מים וביוב \(שפכי מפעלים המוזרמים למערכת הביוב\), התשע"א - 2011.](#)
- ו. [כללי תאגידי מים וביוב - למועצות אזוריות ומקומיות \(מכניסתו לתוקף\).](#)

אסבסט

אסבסט הוא שם כללי לקבוצת חומרים טבעיים בעלי מבנה גבישי של סיבים צרים וארוכים. לסיבי האסבסט תוחלת חיים ארוכה והם עמידים בפני אש, חום, קורוזיה, כוח מכני וכימיקלים. האסבסט הוכח כמסרטן בבני אדם, חדירה של סיבי אסבסט למערכת הנשימה עלולה לגרום למחלות קשות, שאינן ניתנות לריפוי, המופיעות תקופה ארוכה לאחר החשיפה הראשונית. כל שימוש חדש באסבסט (ייצור, ייבוא, מסחר, בניה ושיווק) אסור בישראל, עם זאת, מכיוון שהאסבסט מסוכן לבריאות רק כאשר הוא במצב התפוררות, אין מניעה מלשהות במבנים בהם מותקן אסבסט-צמנט במצב תקין.

הנחיות:

1. בעל עסק לא יתקין אסבסט, מוצר המכיל אסבסט או פסולת אסבסט ולא יבנה באסבסט בין אם לשימוש חדש ובין לצורך תיקון, שיפוץ או חידוש לשימוש קיים.
2. בעל עסק המחזיק במבנה המכיל אסבסט צמנט, יחזיק את מבנה האסבסט צמנט תקין, ללא שברים וסדקים.
3. בעל העסק לא יבצע פעולות קידוח, חיתוך, שיוף, ליטוש, ניסור, חיתוך והשחזה, במוצרים ובמבנים המכילים אסבסט.

4. במידה וימצאו בעסק לוחות אסבסט צמנט פגומים (במצב מתפורר, סדוק או שבור) יפעל בעל העסק להסרת האסבסט ולסילוקו לאתר מורשה לפי הוראות החוק, באמצעות קבלן אסבסט צמנט מורשה.

קישור:

א. [חוק למניעת מפגעי אסבסט ואבק מזיק, התשע"א - 2011.](#)

ב. [מרשם בעלי הרשיונות העוסקים באסבסט.](#)

פסולת:

פסולת הינה תוצר לוואי של הפעילות האנושית, ניתן להגדיר כפסולת שאריות, חפצים או מוצרים חסרי ערך שאין בהם צורך. פסולת מצטברת עלולה לגרום למפגעים הבאים: מחלות (בשל התרבות מזיקים וחידקים), מזיקים ומטרד ריח, סכנה לבעלי חיים, זיהום קרקע, אוויר ומים, פגיעה בנוף, וסכנת הרעלה (במידה ומדובר על פסולת מסוכנת כגון צבעים, מדללים, שמן, סוללות, דלק, מתכות כבדות ועוד). למניעת מפגעים אלו, חשוב לאחסן ולפנות את הפסולת בהתאם להנחיות הבאות.

הנחיות:

1. בעל העסק יאחסן פסולת מוצקה עד לפינויה במיכלים המותאמים לסוג הפסולת וכמותה ובאופן שימנע מפגעים לסביבה לרבות, מטרדי ריח, מזיקים, ו/או פיזור פסולת ותשטיפים לסביבה.
2. בעל העסק יאסוף ויפנה את הפסולת המוצקה מהעסק בתדירות אשר תמנע מפגעים סביבתיים.
3. בעל העסק יפנה על פי כל דין פסולת מוצקה לאחת או יותר מהאפשרויות הבאות:
  - א. פסולת מוצקה הניתנת למיחזור - לרבות - פסולת קרטון / נייר / מתכת / עץ / פלסטיק תפונה למפעל מיחזור המורשה על פי כל דין בהתאם להוראות חוק איסוף ופינוי פסולת למיחזור התשנ"ג-1993.
  - ב. פסולת מוצקה שאינה ניתנת למיחזור לאתר סילוק פסולת מורשה על פי כל דין.
  - ג. לתחנת מעבר לפסולת מוצקה מורשה על פי כל דין.
4. פינוי הפסולת ייעשה בתיאום עם האחראי על פינוי הפסולת ברשות המקומית.
5. אין לבצע שריפת פסולת בשטח העסק.

קישור:

א. [חוק איסוף ופינוי פסולת למיחזור התשנ"ג-1993.](#)

מזיקים:

בישראל יש מספר סוגים של מזיקים הנחלקים למשפחות של מכרסמים, זוחלים, חרקים, עופות ועוד. מניעת מטרד ממזיקים יכולה להעשות ע"י פעולות מניעה (כגון אחסון נאות של פסולת/ שלילת תנאים להיווצרות בתי גידול), או ע"י הדברה. רוב רובה של ההדברה מיועד למאבק בחרקים (משפחה הכוללת בין היתר: יתושים, זבובים, נמלים, מקקים). חומרי ההדברה המסורתיים מבוססים על רעלים (העלולים להזיק לבע"ח נוספים מלבד המזיקים, כגון בני אדם), ועל כן יש לבצע הדברה בהתאם לאמצעי זהירות (ראה הנחיות להלן).

הנחיות:

1. בעל העסק יפעיל את העסק באופן שלא יגרום למטרדי מזיקים.
2. ע"פ דרישת היחידה יבצע בעל העסק ניטור שבועי לבדיקת הימצאות מזיקים ובתי גידול למזיקים.
3. בעל העסק ירשום וישמור את ממצאי הניטור למשך שנה לפחות.
4. במקרה ונמצאו מזיקים או בתי גידול למזיקים, ינקוט בעל העסק אמצעים לסילוק בתי הגידול וינקטו פעולות להדברת מזיקים.

5. פעולות הדברה באמצעות חומרי הדברה יבוצעו על ידי מדביר מוסמך מכוח תקנות רישוי עסקים (הדברת מזיקים), התשל"ה – 1975.
6. העתק של רישום פעולות ההדברה בחתימת המדביר ישמרו בעסק למשך שנתיים לפחות. פעולות ההדברה יבוצעו בתכשירי הדברה שאושרו מכוח תקנות החומרים המסוכנים (רישום תכשירים להדברת מזיקים לאדם), התשנ"ד - 1994, ונרכשו כדין.

קישור:

- א. [תקנות רישוי עסקים \(הדברת מזיקים\), התשל"ה – 1975.](#)
- ב. [תקנות החומרים המסוכנים \(רישום תכשירים להדברת מזיקים לאדם\), התשנ"ד - 1994.](#)

בללי:

הנחיות:

1. על העסק לעמוד בדרישות תקנות בריאות העם (התקנת מכשיר מונע זרימת מים חוזרת), התשנ"ב 1992.
2. על פי דרישת היחידה האזורית לאיכה"ס "שורק" יגיש בעל העסק דו"ח סביבתי/ פרשה טכנית/ סקר סיכונים/ דו"ח אקוסטי אשר יוכן על ידי איש מקצוע, בתאום מראש עם היחידה.
3. על פי דרישת היחידה האזורית לאיכה"ס "שורק" יבצע בעל העסק דיגום שפכים/ אוויר או ביצוע מדידות רעש/ קרינה ע"י איש מקצוע המוסמך לכך ו/ או מעבדה מוסמכת.
4. על פי דרישת היחידה האזורית לאיכה"ס "שורק" יתקין בעל העסק מתקני קדם/ מתקני טיפול באוויר/ ארובות/ יסדיר תשתיות בכדי למנוע מטרדים ונזקים סביבתיים.
5. לפני הקמת עסק, על בעל העסק לבדוק את התאמת ייעוד הקרקע (ע"פ התוכניות הרלוונטיות), לפעילות המבוצעת בעסק (לדוג' תוכנית ב.ש. 154 החלה על אזור תעשייה צפוני בבית שמש, אוסרת על הקמת סוגי עסקים ספציפיים בתחום התוכנית).

קישור:

- א. [תקנות בריאות העם \(התקנת מכשיר מונע זרימת מים חוזרת\), התשנ"ב 1992.](#)

הערה:

חלק מבתי מזון (כגון: מאפיות, צליית בשר, המבורגר) הנמצאים באזורי מגורים נדרשים להתקין ארובה. יש לוודא כי קיים אישור ממחלקת הנדסה להקמת ארובה לפני תחילת הקמת העסק.